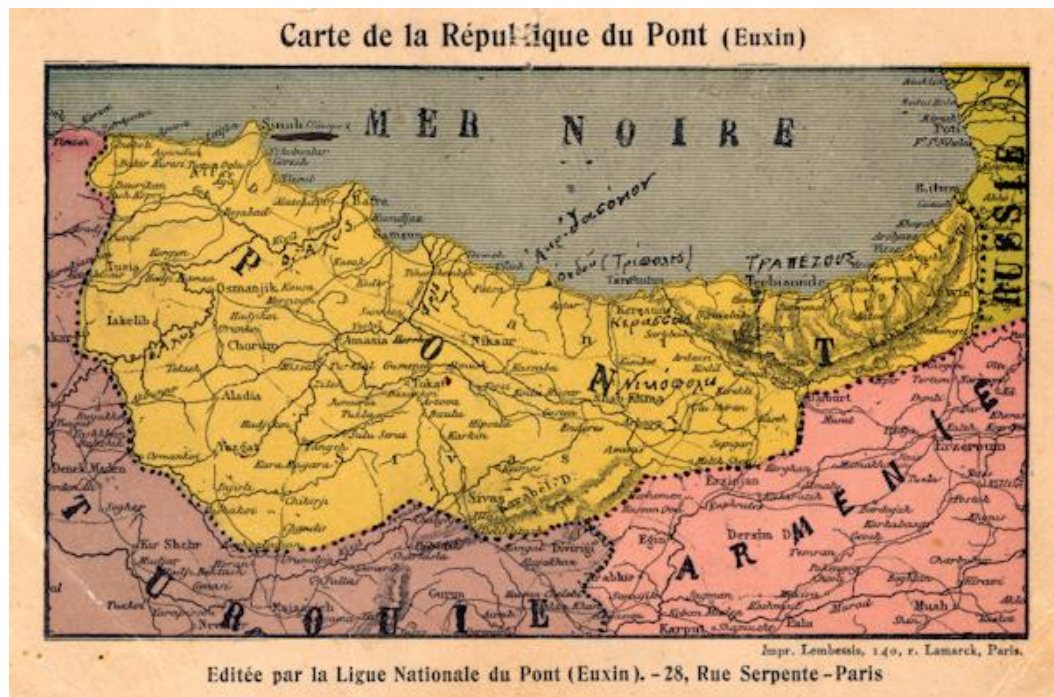

ΠΗΓΗ ΠΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στην προσπάθειά τους για τη δημιουργία αυτόνομης δημοκρατίας οι Έλληνες του Πόντου ζήτησαν το 1919 τη συνδρομή και της Ελληνικής κυβέρνησης. Ποια η στάση που κράτησε ο πρωθυπουργός Ελ. Βενιζέλος απέναντι στο αίτημά τους και ποια τα αίτια που την καθόρισαν; Ποιες οι ενέργειες των Ποντίων σε διπλωματικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου τους κατά τη διάρκεια του 1919;

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α'

Στις 22 Ιανουαρίου / 4 Φεβρουαρίου (1919), αναπτύσσοντας ο Βενιζέλος στο Ανώτατο Συμβούλιο τις ελληνικές διεκδικήσεις, εξέφρασε την αντίθεσή του για τη δημιουργία Ποντιακής Δημοκρατίας και υποστήριξε την ένταξη της Τραπεζούντας στο Αρμενικό κράτος. Η υποχωρητικότητα του Έλληνα πρωθυπουργού σε αίτημα που είχε ελάχιστες πιθανότητες να γίνει δεκτό, αποσκοπούσε στην αποτελεσματικότερη προβολή των υπόλοιπων εθνικών διεκδικήσεων [...] Η συμμετοχή της Ελλάδας στην εκστρατεία της Ουκρανίας ανάγκασε το Βενιζέλο να αναθεωρήσει κάπως την ποντιακή του πολιτική: χιλιάδες Έλληνες της νότιας Ρωσίας, που διώκονταν από το νέο ρωσικό καθεστώς, κατέφευγαν στον Πόντο, ενισχύοντας αριθμητικά τον ελληνικό πληθυσμό της περιοχής [...] Από τον Απρίλιο του 1919 οι Πόντιοι προσανατολίζονται στη δημιουργία εθνικού στρατού για την απόκτηση της ανεξαρτησίας τους. Παράλληλα, ο Χρυσάνθος επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη το Σεπτέμβριο του 1919, συζητεί με Τούρκους ιθύνοντες και αντιπροσώπους του Κεμάλ την προοπτική αυτονομίας του Πόντου με ισοπολιτεία Τούρκων και Ελλήνων υπό την κηδεμονία της Κοινωνίας των Εθνών. Τελικά όμως, προκρίθηκε η λύση Ποντοαρμενικής ομοσπονδίας και τον Ιανουάριο του 1920 υπογράφηκε σχετική συμφωνία από το μητροπολίτη Χρυσάνθο και τον πρόεδρο της Αρμενικής Δημοκρατίας Χατσισιάν.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ, σελ. 113

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β'

«Βουλευτής Αμυσσού μετά Μητροπολίτου Τραπεζούντος ζητούσιν όπως βοηθήσωμεν αυτούς εις οργάνωσιν μικράς τίνος στρατιωτικής δυνάμεως Ποντίων ήτις θα χρησιμεύση ως πυρηνή μέλλοντος στρατού αυτών και ήτις θα δώση αυτοίς τά μέσα όπως (καλύτερον) υποστηρίξωσι τας εθνικάς αυτών διεκδικήσεις επί χωριστού ανεξαρτή του πολιτικού βίου. Ισχυρίζονται ότι Πόντιοι δύνανται να διαθέσωσι τα αναγκαία διά οργάνωσιν τούτων μέσα ακόμη δε και όπλα και (ζητούσι) κυρίως πάρ' ημών οργανωτάς. Επιβάλλεται αμέσως χορηγήσωμεν ζητούμενην βοήθειαν [...] Εις Τύπον ουδέν να γραφή και θα τηρηθή πάσα δυνατή μυστικότητα. Οι μισθοί αξιωματικών και υπαξιωματικών θα πληρωθώσι πάρ' ημών και ουδένα ούτοι δεχθώσι αντιμισθίαν από Ποντίους. Εννοείται ότι δεν θα διστάσωμεν και χρηματικώς και κατά πάντα δυνατόν τρόπον να επικουρήσωμεν (βοηθούοντας) οργάνωσιν στρατού Ποντίων αλλά δέον και ούτοι να επιτηρήσωσιν εαυτούς αφ' ών και δύνανται και θέλουσι, ούτω δε και ο αγών των θα έχη μεγαλυτέραν δύναμιν» BENIZELΟΣ ΠΑΡΙΣΙ, 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1919,

Βλάσης Αγκτζίδης, Έλληνες του Πόντου, Ελληνικές Εκδόσεις, σελ. 203